

ORGA-
NISATIE
OUDE
MUZIEK

2017

JAARVERSLAG

ORGANISATIE OUDE MUZIEK
FESTIVAL OUDE MUZIEK
SEIZOEN OUDE MUZIEK

p. 3
VOORWOORD
FESTIVAL OUDE MUZIEK UTRECHT -
'EUROPE'S MOST EXCITING
FESTIVAL'

01

p. 6
FESTIVAL OUDE MUZIEK
ZING VECHT HUIL BID: HET SUCCES
VAN HET FESTIVAL OUDE MUZIEK

02

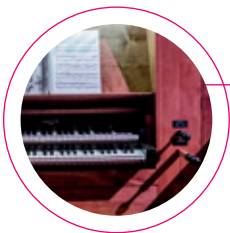
p. 14
SEIZOEN OUDE MUZIEK
EEN UNIEKE FUNCTIE IN HET
NEDERLANDSE PODIUMKUNSTEN-
BESTEL

03

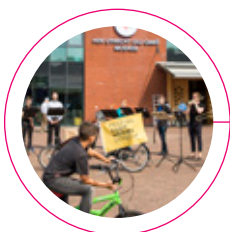
p. 20
MARKETING EN COMMUNICATIE
93% VAN HET PUBLIEK WAARDEERT
HET FESTIVAL OUDE MUZIEK MET
EEN 8 OF HOGER

04

p. 24
ZAKELIJK
OUDE MUZIEK ANNO 2017:
LEAN & MEAN

05

p. 28
JAARREKENING

06

p. 36
MET GROTE DANK AAN
AL ONZE SUBSIDIËNTEN, BEGUN-
STIGERS EN PARTNERS

07

01

VOORWOORD

FESTIVAL OUDE MUZIEK UTRECHT –
'EUROPE'S MOST EXCITING FESTIVAL'

→ DIRECTEUR-BESTUURDER
XAVIER VANDAMME KRIJGT
DE EFFE-AWARD UITGEREIKT

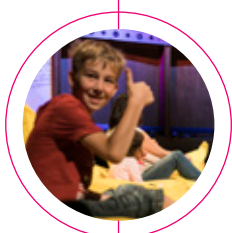
Foto: Lander Loeckx

PETER VAN DIJK AAN HET
NIEUW BAROKORGEL IN
TIVOLIVREDENBURG

FESTIVALCENTRUM
TIVOLIVREDENBURG

MUSICA FUGIT
Foto's: Marieke Wijntjes

150 PSALMS

IN DE GROTE ZAAL VAN
TIVOLIVREDENBURG
Foto's: Marieke Wijntjes

VOORWOORD

Op 18 september 2017 kreeg het Festival Oude Muziek Utrecht in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten de EFFE Award uitgereikt als 'Europe's most exciting festival'. Deze kwaliteitsprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt door de European Festivals Association, in partnership met de Europese Commissie, aan de beste festivals van Europa. Het gaat om festivals in alle disciplines, van erfgoed, over opera, literatuur, fotografie en urban tot theater en beeldende kunst.

We kregen deze belangrijke internationale erkenning omwille van de investering in artistieke vernieuwing en publieksgericht denken van de voorbije jaren. De timing van de uitreiking – amper twee weken na het Festival Oude Muziek 2017 – maakte het tot een prachtige kers op de taart van een succesvolle festivaleditie.

Zing, vecht, huil, bid – Muziek van de reformaties: de aanleiding voor ons thema was de 500ste verjaardag van Luthers stellingen tegen de aflaatpraktijken, ook wel beschouwd als het symbolische startschot van de reformatie. Een complex thema als dit nodigt uit om een veelzijdig programma samen te stellen dat veel verder reikt dan het muzikale alleen. Discours en context speelden een grotere rol dan ooit. Het programma stond ook bol van de unieke projecten, zoals de inauguratie van het nieuwe barokorgel van TivoliVredenburg en het monsterproject 150 Psalms. De muziektheatervoorstelling Musica Fugit, waarbij het publiek zelf vluchteling werd en door de stad werd gejaagd, liet bij velen een onuitwisbare indruk na.

Trots zijn we op de uitstekende publieksresultaten. We hebben het aantal betalende bezoekers sinds 2009 weten te verdubbelen. En ook het Seizoen Oude Muziek doet het goed. Het staat niet los van de organisatorische stappen die dit jaar zijn gezet, met een nieuwe huisstijl voor al onze uitingen, de inhoudelijke herpositionering van het Tijdschrift Oude Muziek, een nieuwe website met upgrade van het CMS en een compleet nieuw ticketsysteem met bijbehorend CRM. Hier gaan grote investeringen in zowel tijd als geld mee gepaard. Maar ze leggen ook het fundament voor verdere groei en professionalisering.

02

FESTIVAL OUDE MUZIEK UTRECHT

Zing, vecht, huil, bid: het succes van het Festival Oude Muziek Utrecht

SPOTPRENT VAN DE PAUS

MAARTEN LUTHER

Lucas Cranach, 1528

TIVOLIVREDENBURG

Foto: Marieke Wijntjes

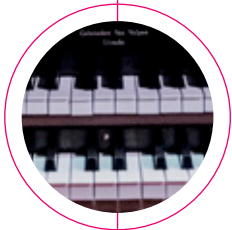
MUZIEK VAN DE REFORMATIES

In 2017 was het 500 jaar geleden dat Luther zijn 95 stellingen over de aflaten aan de kerkdeur van Wittenberg, het toenmalige universitaire prikbord, zegelde. Hij zette daarmee een revolutionaire machine in beweging waarvan de actieradius veel verder reikt dan wat we vandaag als strikt religieus zouden aanmerken. Met enige vertraging ontwikkelde zich een niet minder innovatieve tegenbeweging: de contrareformatie. Het leidde tot een hoogoplopend conflict tussen een cultuur van rationele zelfbeheersing en zijn barokke tegendeel, gericht op zintuiglijke bedwelming.

De esthetische implicaties van de protestantse revoluties zijn niet gering, en gaan van een compleet nieuwe kerkmuziek – met een actief participerende gelovige door samenzang in de volkstaal bij Luther – tot het bannen van muzikaal vertier en dans bij de calvinisten. Al ontwikkelt de lifestyle calvinisme ook zijn eigen esthetiek. Want strak kan ook mooi zijn, tot de kratstoel van Rietveld en de neoplastische composities van Mondriaan aan toe.

De revival van de oude muziek en in het bijzonder de ontwikkelingen in Nederland na de oorlog staan hier niet los van, zo blijkt uit steeds meer onderzoek. De metafoer waaruit de vroege oudemuziekbeweging put is opvallend protestants: terug naar de muzikale tekst, de morele imperatief om zelf te interpreteren, het afzweren van traditie en misbruik van de partituur. De uitgangspunten van deze Nederlandse School zijn minstens even ethisch-religieus als esthetisch van aard. Een nauwgezette observatie van de totstandkoming van de huidige uitvoeringstraditie van de oude muziek, met zijn omgevingsfactoren en historische toevalligheden, kan voor de sector bevrijdend werken. De lessen van de voorbije zestig jaar hoeven daarbij niet op de schop, maar het wordt tijd voor nieuwe revoluties binnen de oude muziek.

Deze inzichten leiden tot een centrale Research & Development-lijn die over de vier Festivalredities van de lopende kunstperiode doorloopt, in 2017 heel expliciet in de vorm van het STIMU-symposium: Why look back? The seductive power of the musical past, rond de esthetische rijkdom van de oudemuziekrevival aan het begin van de twintigste eeuw. We gingen in op de paradox die ontstaat wanneer vanaf de jaren 1950-60 calvinistische, anti-emotionele uitgangspunten als leidraad gaan dienen voor de uitvoering van de primair passionele barokmuziek van drie eeuwen daarvoor.

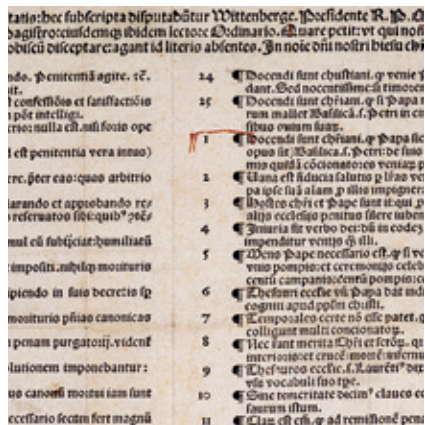

LORENZO GHIELMI

Foto: Foppe Schut

KLAVIER VAN HET NIEUWE BAROKORGEL IN TIVOLIVREDENBURG

Foto: Foppe Schut

→ SPOTPRENT VAN DE PAUS
ALS EZEL

→ DE 95 STELLINGEN VAN
LUTHER

Muzikaal bekeken besteedde het Festival uitgebreid aandacht aan de lutherse revolutie en de muzikale implicaties daarvan. Luther was zelf muzikaal zeer onderlegd: muziek was samen met rekenkunde, meetkunde en astronomie een van de disciplines van het quadrivium, de tweede cyclus van het middeleeuwse universitaire systeem, en maakte daarmee onderdeel uit van de vorming van topintellectuelen. Luther hield hartstochtelijk van muziek: hij bewonderde de Vlaamse polyfonist Josquin Desprez en componeerde ook zelf.

Maar het Festival keek veel verder dan het Duitse verhaal alleen. Het begrip Reformatie – in het enkelvoud, met bepaald lidwoord en met hoofdletter – is een eenheidsconcept dat geen recht doet aan de complexiteit van de historische gebeurtenissen. Accurater is het om te spreken over een golf van reformaties, in het meervoud. Het geval Luther staat immers allesbehalve alleen. Daarom onderzochten we ook de revolutionaire kracht die uitging van de acties en geschriften van Calvijn, net als Luther een van de grote intellectuelen van zijn tijd. Zoals in Duitsland leidden de protestantse bewegingen in Frankrijk tot bloederige taferelen. In Engeland was dat niet anders, al waren de context en de politieke lading daar weer van een andere orde.

Ook op een tweede vlak onderscheidde de uitwerking van het Festival Oude Muziek zich van die van de talloze andere reformatiefestivals en -evenementen, die overal in Europa en daarbuiten zijn opgezet. Waar het over het lutheranisme gaat, maken we niet de automatisch hinkstapsprong naar Bach. Sterker nog: het is bijna absurd om het verhaal van Luther aan het begin van de zestiende eeuw te vertellen aan de hand van de lutherse muziek van Bach twee eeuwen later. De nadruk van het voorbije Festival lag daarom heel duidelijk op de zestiende eeuw, die met zijn revolutionaire geest vol vuur de strijd aanging met kerkelijk machtsmisbruik, en op de vijftiende eeuw die de aanloop vormde naar dit complexe geheel van reformaties en ketterijen.

BIJZONDERE PROJECTEN EN SAMENWERKINGEN

- ♦ Het Festival Oude Muziek verzorgde de inwijding van het nieuwe grote barokorgel van TivoliVredenburg met een feestelijke programmering: een heus orgelfeest. We lieten het orgel klinken tijdens het openingsconcert in combinatie met orkest, en later in het Festival als recital-instrument, met koor en in specifieke instrumentale combinaties. Tijdens een druk bijgewoonde presentatie voorafgaand aan het openingsconcert, en tijdens het Utrechtse Uitfeest op de laatste Festivaldag, toonden we het nieuwe unieke instrument aan de stad en aan de wereld. Ook kinderen kwamen aan hun trekken tijdens een workshop en een interactief concert.
- ♦ Artists in residence waren de Italiaanse organist en dirigent Lorenzo Ghielmi die samen met zijn orkest La Divina Armonia naast het openingsconcert nog twee andere optredens verzorgde, en de Duitse schalmeispeelster Katharina Bäuml die haar groep renaissanceblazers Capella de la Torre meenam voor drie concerten, waaronder een muzikale reconstructie van Luthers huwelijksfeest.
- ♦ De jonge Franse klavecijnist en organist Benjamin Alard voerde – gespreid over het hele Festival gedurende zeven adembenemende solorecitals – de complete Clavier-Übung van Bach uit: de zes

→ BENJAMIN ALARD
Foto: Marieke Wijntjes

→ **MUSICA FUGIT**

Foto: Marieke Wijntjes

→ **MICHAEL IGNATIEFF**

Foto: Radey Barrack

partita's, het Italiaans Concert, de Franse Ouverture, de Deutsche Orgelmesse en als kroon op het werk de Goldberg-Variaties. Bach publiceerde het derde boek van zijn Clavier-Übung in 1739 ter gelegenheid van het Reformationsfest in Leipzig.

- ◆ De muziektheatervoorstelling *Musica Fugit* was zonder twi-
fel het meest risicovolle project van het voorbije Festival. De
Argentijnse regisseur Adrián Schvarzstein liet samen met de
Catalaanse straattheatergroep Kamchàtka het publiek er-
varen hoe het is om vluchteling te zijn – een thema dat cen-
traal staat in de geschiedenis van de reformaties, en dat
vandaag niet minder prangend is. Een confronterende voor-
stelling waarin veel werd gevraagd van het publiek, en die
dan ook stond of viel met de bereidheid tot participatie. Het pu-
bliek stond erg open voor deze indringende ervaring, waardoor we
kunnen terugkijken op vier onvergetelijke theatervoorstellingen.

- ◆ Tijdens het slotweekend vond er in de Grote Zaal van Ti-
voliVredenburg het tweedaagse minifestival 150 Psalms
plaats, waarin alle 150 psalmen klonken in zettingen van
evenveel componisten. Op het podium stonden afwisselend
vier koren: initiator het Nederlands Kamerkoor, renaissancespeci-
alisten The Tallis Scholars, het uitstekende Det Norske Solistkor
en het New Yorkse Choir of Trinity Wall Street. De twaalfdelige
concertcyclus (per dag zes concerten van een uur) werd aange-
vuld met een interactieve tentoonstelling verzorgd door Creative
Court en lezingen door de historicus Tom Holland en de Canade-
se academicus en ex-politicus Michael Ignatieff, gecureerd door
het Amsterdamse debatcentrum De Balie.

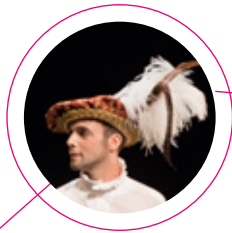
- ◆ Hervé Niquet verzorgde met zijn *Le Concert Spirituel* een spec-
taculair, meerkorig programma met muziek die in Rome ontstond
tijdens het Concilie van Trente, waarme we middenin de contra-
reformatie terecht kwamen. Dit concert klonk twee keer in de
Grote Zaal; eerst tijdens ons reguliere programma en de dag erna
in de reeks *Pieces of Tomorrow*, waarbij we in samenwerking met
TivoliVredenburg hun pop- en rockpubliek aanspraken. Het resul-
taat was erg geslaagd. Het louter uit jongeren bestaande publiek
luisterde anderhalf uur lang geboeid, op zitzakken midden tussen
de musici naar Niquet en de zijnen. Renaissancepolyfonie met
een biertje in de hand.

ANDERE HOOGTEPUNTEN

- ◆ De barokke held Georg Philipp Telemann stierf 250 jaar gele-
den. Hij was populairder dan zijn goede vriend J.S. Bach, werd
door tijdgenoten op handen gedragen, maar is vervolgens eeu-
wenlang vergeten. Tijd voor een serieuze herwaardering. Tijdens
het tweede Festivalweekend lieten we tijdens negen concerten de
kleurenrijkdom van zijn muziek horen.

- ◆ De Charpentier-specialisten van Ensemble Correspondances
zorgden o.l.v. Sébastien Daucé vorig jaar voor een van de mooiste
Festivalconcerten. Dit jaar kwamen ze met een programma rond
Lodewijk XIV en de herroeping van het Edict van Nantes, die een
enorme stroom van protestantse vluchtelingen op gang bracht.

- ◆ Ook de Praagse polyfonisten van Cappella Mariana verzorg-
den het vorige Festival een spraakmakend concert, dit jaar pre-
senteerden ze met een combinatie van zangers en zachte bla-
zersmuziek uit de Codex Speciálník: proto-protestantse muziek
uit Bohemen.

DOULCE MÉMOIRE
Foto: Anna van Kooij

♦ Pracht en praal aan het Franse hof of: alles wat Calvinijn zo verschrikkelijk vond. De twee dansvoorstellingen van Douce Mémoire in de Stadsschouwburg Utrecht combineerden renaissancemuziek en historische dans in een reconstructie van een hofballet ten tijde van François I. Te zien was zowat alles dat Calvinijn niet lustte: een boerenfeestje, strijdlieparen, een allegorisch ballet, een dance battle en nog veel meer.

♦ Voor deze Festivaleditie werkte Jordi Savall een groots opgezet eerbetoon uit aan de renaissance-componist Heinrich Isaac, die precies 500 jaar geleden overleed. Het verhaal dat Savall vertelde begon in 1415 en eindigde met de dood van Luther: een kleurrijk historisch en muzikaal fresco dat uitmondt in de reformatie.

♦ De vermaarde zomercursus klavecimbel Piccola Accademia di Montisi was voor de tweede keer te gast in Utrecht. Voor aanstormend klaviergeweld is deze intense week een absolute must. In pittige masterclasses met internationale klaviersterren Pierre Hantaï, Marco Mencoboni en Richard Egarr verkenden de jonge professionals nieuw terrein.

♦ Christina Pluhar en haar gelauwerde L'Arpeggiata sloten samen met sopraan Céline Scheen en contratenor Philippe Jaroussky het Festival af. Het ensemble richtte zich – voor het eerst en op onze vraag – op repertoire uit protestants Duitsland, in combinatie met Italiaanse, contrareformatorische muziek. Het concert was al in een vroeg stadium uitverkocht. Om het teleurgestelde publiek tegemoet te komen hebben we een livestream opgezet in de Hertz-zaal in TivoliVredenburg.

RANDPROGRAMMERING

♦ Tijdens deze editie van het STIMU-symposium: Why look back? The seductive power of the musical past, keek de oudmuziekbeweging en dus ook het Festival Oude Muziek in de spiegel. Waarom oude muziek? Tijdens dit driedaagse symposium werd de geschiedenis van het historische denken in muziek zelf voorwerp van reflectie. Onze symposia trekken gerenommeerde academici van over de hele wereld. Ze dragen steeds substantiëler bij aan de reputatie van het Festival, en aan het genereren en dissemineren van nieuwe ideeën voor de sector.

♦ Tijdens 76 fringeconcerten speelde conservatoriumtalent uit heel Europa en daarbuiten. De fringeconcerten dienen als springplank voor jong talent. Ze worden persoonlijk gecoacht en alle deelnemende musici krijgen vrij toegang tot al onze concerten. Dit is misschien nog wel de grootste winst: het is tijdens de concerten dat de vonk overspringt en nieuwe ideeën verspreid raken.

♦ Het publiek kon zelf aan de slag tijdens de zangworkshop met Lionel Meunier, de leider van Vox Luminis.

♦ De goedbezochte reeks Zomerscholen ontsloot de schatkist aan verhalen die achter de verschillende Festivalthema's schuilgaan. In compacte lezingen aan het begin van de dag schetsten

PICOLA ACCADEMIA DI MONTISI

CAPPELLA DE LA TORRE
Foto's: Marieke Wijntjes

LIONEL MEUNIER
Foto: Foppe Schut

→ OPENING UITFEEST
Foto: Marieke Wijntjes

→ **CHRISTINA PLUHAR**
Foto: Foppe Schut

→ **CÉLINE SCHEEN EN
PHILIPPE JAROUSSKY**
Foto: Foppe Schut

diverse experts context bij de muziek. Extra blij waren we met de twee lezingen van prof. dr. Andrew Pettegree, auteur van de internationale bestseller Het merk Luther.

- ♦ Met de reeks What's New? lanceerden we een frisse reeks presentaties voor wie hongert naar de laatste ontwikkelingen binnen de oude muziek. De gratis toegankelijke lezingen, voorafgaand aan het avondconcert, waren een must voor wie research binnen de oude muziek wil volgen.
- ♦ Tijdens het format Handleiding Oude Muziek gaat het publiek onder leiding van een musicoloog een dag lang op stap. Na een inleiding worden er drie concerten bezocht, waardoor het geleerde meteen in praktijk kan worden gebracht. Dit format is al enkele jaren populair onder bezoekers en bovendien ook goed verkoopbaar aan derden: dit jaar werden er extra Handleidingen georganiseerd voor de lezers van Trouw, de Volkskrant en Zin Magazine.
- ♦ De Oude Muziek Markt in TivoliVredenburg tijdens het laatste Festivalweekend was wederom een uitgelezen kans voor iedereen die op zoek was naar nieuwe bladmuziek of de instrumenten eens van dichtbij wilde zien – of zelf wilde uitproberen.
- ♦ Het Beiaardfestival Oude Muziek liet de stad opnieuw zinderen en zingen. De klokken werden gemend door ervaren hamermeeesters en jong talent, en begeleidden ons publiek op weg van concert naar concert. Er was ook een rustig luisterplekje ingericht in Flora's Hof.
- ♦ Het omvangrijke Festivalboek bestond deze editie uit maar liefst twee delen: het hoofdwerk met beschouwingen, achtergrondartikelen en het complete programma, en een addendum met informatie over de concerten van 150 Psalms.

FESTIVAL
OUDE
MUZIEK
UTRECHT

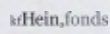
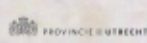
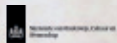
ZING VECHT HUIL BID

OUDEMUZIEK.NL

25 AUGUSTUS / 3 SEPTEMBER 2017

MUZIEK VAN DE REFORMATIES

LORENZO GHELMI / VOX LUMINIS / NEDERLANDSE BACHVERENIGING
SKIP SEMPÉ / DOULCE MÉMOIRE / CAPELLA DE LA TORRE / JORDI SAVALL
ENSEMBLE CORRESPONDANCES / L'ARPEGGIATA / PHILIPPE JAROUSSKY

03

SEIZOEN OUDE MUZIEK

MUZIEKGEBOUW AAN 'T IJ

Een unieke functie in het Nederlandse podiumkunstenbestel

→ MUZIEKGEBOUW AAN 'T IJ,
AMSTERDAM

Foto: Erik van Gulp

PIERRE HANTAÏ

AMUZ IN ANTWERPEN

Foto: Kathleen Gils

SOLLAZZO ENSEMBLE

Foto: Martin Chiang

HANA BLAŽÍKOVÁ

Foto: Vojtech Havlík

REINOUD VAN MECHELEN

Foto: Senne Van der Ven

SEIZOEN OUDE MUZIEK

De Organisatie Oude Muziek ontwikkelt naast het Festival Oude Muziek nog een tweede activiteit: het Seizoen Oude Muziek. Het Seizoen Oude Muziek biedt hetzelfde aanbod – muziek uit middeleeuwen, renaissance en barok, uitgevoerd door landelijke en internationale topensembles – maar dan in een andere formule. Waar het Festival staat voor concentratie, met zijn eenheid van plaats en tijd, beschrijft het Seizoen precies de omgekeerde beweging: tijdens het Seizoen Oude Muziek trekken we het hele land in, het hele concertseizoen rond.

Het businessmodel van het Seizoen is cruciaal: door de bundeling van concerten in een vijftiental aaneengesloten tournees met evenveel ensembles daalt de kostprijs per productie aanzienlijk. Een deel van de concerten verloopt in eigen beheer, een deel is uitkoop aan of partage met partners, die de formule kwalitatief maar ook productioneel en financieel aantrekkelijk vinden. We werken met organisatoren zoals Muziekgebouw aan 't IJ, TivoliVredenburg en Theater aan 't Vrijthof, maar ook met kleinere organisaties als Stichting Musora Deventer en Musica Antiqua Nova Groningen. De meeste zalen – zelfs de grote spelers in het veld – hebben eigenlijk geen gespecialiseerde kennis meer in huis inzake oude muziek. Via het Seizoen Oude Muziek spelen we landelijk steeds vaker de rol van artistiek consultant. Het delen van kennis past goed bij het profiel en de doelstelling van de Organisatie Oude Muziek.

Bij dit alles dient te worden aangestipt dat het Seizoen Oude Muziek niet opnieuw is opgenomen binnen de BIS: de steun vanuit OCW geldt enkel voor het Festival Oude Muziek. Dit maakt het Seizoen tot een kwetsbare schakel binnen onze activiteiten. Het meerjarige project Nieuw Land / Oude Muziek, in samenwerking met de Provincie Flevoland, is dan weer een echte opsteker.

ACTIVITEITEN

In 2017 organiseerden we in het kader van het Seizoen Oude Muziek 115 concerten en activiteiten voor in totaal 18.950 bezoeken, in 37 steden en plaatsen in binnen- en buitenland.

In Utrecht en Amsterdam vond de voorbije jaren de BachDag plaats. We laten dit jaarlijkse minifestival in de huidige kunstperiode doorgroeien tot een thematisch wisselende componistendag, waarin we achtereenvolgens Vivaldi (2017), Purcell (2018), Händel (2018) en Monteverdi (2020) aan bod laten komen. De VivaldiDag van dit jaar was meteen een schot in de roos. In het

→ **KUNSTLINIE ALMERE
FLEVOLAND**

→ **ERIK BOSGRAAF EN
FRANCESCO CORTI**

Foto: Marco Borggreve

→ **UTRECHT, TIVOLIVREDEN-
BURG, HERTZ**

hoofdprogramma speelden de klavecijnist Benjamin Alard en de strijkers van Europa Galante onder leiding van Fabio Biondi, terwijl het Praagse Collegium 1704 zorgde voor een grootschalig slotconcert met Vivaldi's *Stabat mater* en *Nisi Dominus*. De koorscratch werd geleid door de rising star aan het barokke dirigentenfirmament Giulio Prandi.

Talentontwikkeling neemt een erg belangrijke plaats in tijdens het Seizoen Oude Muziek. Zo vroegen we Jean Rondeau of hij de Goldbergvariaties wilde instuderen voor een tournee, die ook zou worden opgenomen in het online video-project *All of Bach* van de Nederlandse Bachvereniging. De piepjonge Franse gambist Valentin Tournet maakte een solorecital-tournee. Ensemble Les Esprits Animaux, prijswinnaar van het Internationaal Van Wassenaer Concours tijdens het Festival Oude Muziek 2016, trad op met kwartetten van Telemann.

Er waren bijzondere tournees met grote vocale solisten als Alex Potter en Hana Blažíková, en Diabolus in Musica zong vroege Franse polyfonie. In oktober 2017 hadden we de sterklavecijnist Pierre Hantaï te gast met muziek van Domenico Scarlatti, gevolgd door de Nederlandse blokfluitist Erik Bosgraaf met Telemann.

Het project Nieuw Land / Oude Muziek beleefde zijn derde jaar, onder andere met een voortzetting van de gezamenlijke concertreeks met vier Flevolandse podia. De serie van 2017 bevatte concerten van Trio Mediaeval, Valentin Tournet, Hana Blažíková en Bruce Dickey, Alex Potter, Reinoud Van Mechelen, Tetraktys, Erik Bosgraaf en Francesco Corti, en Les Esprits Animaux. Bovendien vond er een bijzonder kerstconcert plaats van *Música Temprana* in de Goede Rede in Almere Haven, met Zuid-Amerikaanse barokmuziek, en trad de avontuurlijke We'N Band op tijdens het Almere Haven Festival.

Nieuw in het najaar van 2017 was de collegereeks over oude muziek die werd gegeven door onze artistiek adviseur Jed Wentz, in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

In 2017 is de samenwerking met de vier vaste Belgische partners voortgezet: AMUZ in Antwerpen, het Concertgebouw in Brugge, BOZAR in Brussel en cultuurcentrum Hasselt. Daarnaast zijn er concerten georganiseerd in nieuwe samenwerkingen met de Handelsbeurs in Gent en De Spil in Roeselare. In 2017 zijn twaalf oudemuziekconcerten in België gerealiseerd. De Belgische partners betalen voor deze concerten een uitkoopsom. Ze laten het volume aan concerten – de zakelijke sleutel achter het Seizoen Oude Muziek – stijgen, waardoor de prijzen per concert aantrekkelijk blijven. In 2017 is ook een concert gerealiseerd in samenwerking met de Ghislieri-universiteit in Pavia (Italië). De komende jaren willen we inzetten op de uitbreiding van dit soort samenwerkingen.

UITKOOP

Het aantal verkochte concerten komt in het kalenderjaar 2017 in totaal op 39, een stijging van 15 ten opzichte van 2016.

Het is duidelijk dat partnerzalen hechten aan onze expertise. Het aantal partners, in het bijzonder internationaal, groeit. Wel is opvallend dat bij veel landelijke partners minder geld beschikbaar is en er vaker op maat gesneden uitkoop- en partageformules

→ **ADRIÁN RODRIGUEZ VAN
DER SPOEL (MÚSICA TEM-
PRANA)**

Foto: Vera Rosemberg

LOGO ALL OF BACH

JEAN RONDEAU

LES ESPRITS ANIMAUX
krijgen de eerste prijs uitgereikt
tijdens het Internationaal Van
Wassenaer Concours 2016
Foto: Anna van Kooij

toegepast worden. Dit vormt een extra bedreiging voor het al erg kwetsbare Seizoen Oude Muziek, en dus voor het aanbod van oude muziek in Nederland.

De Toonzaal in 's-Hertogenbosch valt vanaf Seizoen 2017-2018 (voorlopig) af als partner. Vanwege de stopgezette subsidie van de Provincie Limburg en de tegenvallende bezoekersresultaten is besloten om de concertserie in Limbricht per 2017-2018 stop te zetten en ons te concentreren op Maastricht, waar het publiek juist groeit.

LOCATIES

Het aantal concertlocaties steeg in 2017 naar 52 (44 in 2016). Dit heeft te maken met een grotere spreiding van concertlocaties in bijvoorbeeld Friesland en Zeeland, en nieuwe concertlocaties zoals Gent (B), Roeselare (B) en Enschede.

Concertlocaties:

1. 's-Heerenberg, Huis Bergh
2. 's-Hertogenbosch, De Toonzaal
3. Almere, Goede Rede (Almere Haven)
4. Almere, Kunstlinie Almere Flevoland
5. Amerongen, Kasteel Amerongen
6. Ammerzoden, Kasteel Amersoyen
7. Amsterdam, Muziekgebouw aan 't IJ
8. Amsterdam, Waalse Kerk
9. Antwerpen (B), AMUZ
10. Bloemendaal, Dorpskerk
11. Brugge (B), Concertgebouw Brugge
12. Brussel (B), Kerk van O.L.V. Ter Kapelle
13. Brussel (B), Protestantse Kapel
14. Brussel (B), Miniemenkerk
15. Brussel (B), Brigittinenkerk
16. Delft, Lutherse Kerk
17. Delft, Oud-Katholieke Kerk
18. Delft, Sint-Hippolytuskapel

STEFANIE TRUE

VALENTIN TOURNET

Foto: Jean-Baptiste Millot

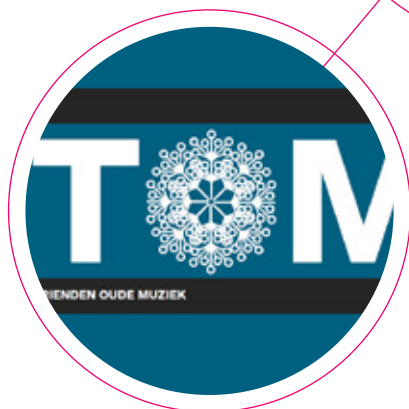
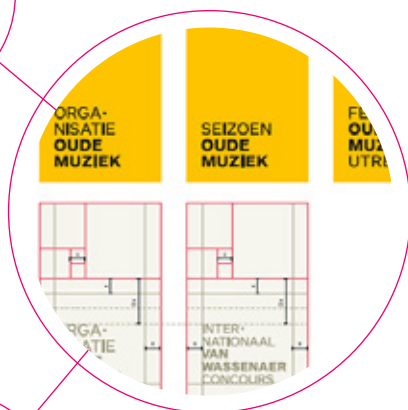
**MUIDEN, MUIDERSLOT,
RIDDERZAAL**

19. Deventer, Penminckshuis
20. Dronten, De Meerpaal
21. Eindhoven, Muziekgebouw Eindhoven
22. Emmeloord, Theater 't Voorhuys
23. Enschede, Muziekcentrum Enschede
24. Gent (B), Handelsbeurs
25. Groningen, De Oosterpoort
26. Groningen, Lutherse Kerk
27. Haarlem, Doopsgezinde Kerk
28. Hasselt (B), St.-Quintinskathedraal
29. Heeswijk-Dinther, Kasteel Heeswijk
30. Leeuwarden, Grote Kerk
31. Leeuwarden, Doopsgezinde Kerk
32. Leeuwarden, Waalse Kerk
33. Lelystad, Agora Theater
34. Limbricht, St.-Salviuskerkje
35. Maastricht, Basiliek van Onze Lieve Vrouwe
36. Maastricht, Cellebroederskapel
37. Maastricht, Keizerzaal
38. Maastricht, St.-Janskerk
39. Middelburg, St.-Augustinuskerk
40. Muiden, Muiderslot
41. Pavia (I), Collegio Ghieslieri
42. Roeselare (B), De Spil
43. Rotterdam, Laurenskerk
44. Schokland, Kerkje op Schokland
45. Utrecht, Geertekerk
46. Utrecht, TivoliVredenburg
47. Veere, Grote Kerk
48. Vlissingen, Grote of St.-Jacobskerk
49. Westzaan, Zuidervermaning
50. Zeist, Kerk van de Evangelische Broedergemeente
51. Zwolle, Lutherse Kerk
52. Zwolle, Grote Kerk

04

MARKETING EN COMMUNICATIE

93% van het publiek waardeert het Festival Oude Muziek met een 8 of hoger

REBRANDING EN UPGRADES

Het afgelopen jaar stond in het teken van rebranding en upgrades. Al bij het verschijnen van de nieuwe Seizoensbrochure in maart werd de nieuwe huisstijl gelanceerd, van de hand van de Italiaanse ontwerpster Doretta Rinaldi. Ook stapten we over naar het nieuwe kaartverkoopsysteem Ticketmatic, en lanceerden we onze nieuwe website – met geüpgraded CMS. In mei volgden de nieuwe Festivalbrochure en de nieuwe opzet van het Tijdschrift Oude Muziek. Met de publicatie van de Festivalwijzer en het Festivalboek in augustus sloten we de restyling af. We zijn erg tevreden met de resultaten.

- ◆ De huisstijl is niet compleet omgegooid maar wel flink aangescherpt. Het resultaat is een branding die modern en strak is, maar ook herkenbaar en vertrouwd.
- ◆ Door de nieuwe opzet van de brochures, Festivalwijzers en het Festivalboek kunnen we meer informatie op een overzichtelijke manier kwijt. In het ontwerp is bovendien rekening gehouden met de toekomst; we kunnen op een flexibele manier accenten verleggen waardoor er per Festivalthema passend drukwerk komt, zonder te hoeven afstappen van het basisgrid.
- ◆ Deze flexibiliteit zien we terug in de website. Dankzij het nieuwe modulaire CMS kunnen we de website zonder tussenkomst van websitebouwers aanpassen aan de (commerciële) behoeftes van het moment. Ook accenten in vormgeving zijn zelf aan te passen, waardoor we voor het eerst zowel on- als offline één gestroomlijnde vormgeving presenteren.
- ◆ Ticketmatic, het nieuwe ticketsysteem, is niet alleen krachtiger en stabiel (het kon de grote piek in de voorverkoop van het Festival zonder problemen aan), ook zijn er gemakkelijker inzichten uit te halen en biedt het meer mogelijkheden op het gebied van CRM, die we de komende jaren verder gaan uitwerken. Misschien nog wel het belangrijkste is dat het gebruiksgemak voor de klant is gestegen: het bestellen van de concertkaarten werd zeer positief beoordeeld.

LUCAS CRANACH

Prinses Sybille van Kleef, 1526

DUITSE BIJBEL, CA. 1642

Detail uit het Festivalbeeld 2017

PLANNING EN SEGMENTATIE

Aan de basis van de marketing van zowel het Festival als het Seizoen Oude Muziek lag een gedetailleerd marketingplan. Hierin definiëren we voor het Festival de communicatie met de drie verschillende doelgroepsegmenten: kenners, culturele omnivoren en de (jongere) leek. Voor het Seizoen zorgen we dat alle variabelen (artiesten en repertoire maar ook concertlocaties en eventuele uitkoopregelingen met partners) een goede plek krijgen.

→ **CD-VERKOOP TIJDENS HET FESTIVAL**

Foto: Marieke Wijntjes

→ **PIECES OF TOMORROW**

Foto: Juri Riensch

→ **MARCO MENCOBONI**

Screenshot uit een Early Music Tutorial

De aanpak van segmentatie werkt. Voor het Festival geldt dat niet alleen de voorverkoop erg sterk was (51% van alle festivalbezoekers kocht meer kaarten dan vorig jaar), maar ook dat we tijdens de vakantie maanden de spanning vasthielden en goede verkoopcijfers konden noteren. Bij de fringe zien we vergelijkbare cijfers: 53% van de bezoekers gaf aan meer fringeconcerten te hebben bezocht dan in 2016.

Deze segmentatiestrategie hebben we voor het eerst ook toegepast op de programmering van het Festival zelf. Met het Pieces of Tomorrow-concert heeft het Festival voor de eerste keer een concert aangeboden dat specifiek is bedoeld voor jongeren, met een andere concertverwachting, en heel expliciet niet voor het reguliere oudemuziekpubliek. De formule is succesvol: we hebben nooit eerder in één keer zoveel jongeren (buiten conservatoriumstudenten) bereikt. Een zeer leerrijke en inspirerende ervaring, die de deuren opent voor nieuwe initiatieven.

MARKETINGMIDDELEN & PARTNERS

Voor zowel het Festival als het Seizoen geldt dat de brochure de belangrijkste trigger is om concertkaarten te kopen. Deze brochures worden verspreid onder een steeds grotere groep van oudemuziek liefhebbers, en zijn daarnaast ook te vinden in bibliotheken, musea en andere interessante verspreidingspunten.

Verder zijn de (digitale) nieuwsbrief en voor het Festival de Festivalwijzer zeer effectieve middelen om onze achterban te activeren.

De Festivalkrant beleefde de vierde editie en was wederom een populaire bron van informatie.

Voor het eerst is er flink bezuinigd op de dure buitenreclame. Ook al is city dressing belangrijk, de conversie is erg klein. In plaats daarvan investeerden we extra in videomateriaal. Voor het Seizoen publiceerden we interviews met artiesten. De populaire online Early Music Tutorials met de Italiaanse dirigent (en acteur!) Marco Mencoboni hielpen voor het tweede jaar het beginnende publiek voor zowel Festival als Seizoen verder op weg. We lieten opnieuw een inhoudelijke documentaire maken rondom het Festivalthema en een camjo liep rond tijdens het Festival voor korte interviews, reportages en een aftermovie. We zijn tevreden over de resultaten: deze video's zijn uitstekende content voor onze goedbezochte socialemediakanalen. Aangevuld met betaalde campagnes zorgden de video's ervoor dat ook het online-bereik sterk is gegroeid. Bovendien werden de video's meegenomen in bijvoorbeeld online edities van het NRC, waardoor de impact nog verder groeide.

Samenwerkingen en acties werden opgezet met partners zoals TivoliVredenburg, de BankGiro Loterij, CJP, Museum Catharijneconvent en het Historisch Nieuwsblad, dat los van promotie ook artikelen aanleverde voor de festivalkrant.

TIJDSCHRIFT OUDE MUZIEK

Het Tijdschrift Oude Muziek (TOM) bestaat inmiddels 32 jaar en blijft een van de belangrijkste communicatiemiddelen naar onze Vrienden. Na een aantal jaren zonder echte hoofdredacteur en in

→ DE FESTIVALKRANT 'DIE FESTIVAL FLUGSCHRIFT'

→ SKIP SEMPÉ WORDT GEÏNTERVIEWD DOOR RADIO 4

Foto: Foppe Schut

een lay-out die op den duur losgezongen geraakte van de huisstijl, was het tijd voor een grondige opfrisbeurt. TOM kreeg – met ingang van het tweede nummer van de jaargang 2017 – een compleet nieuwe vormgeving, in de lijn van de nieuwe huisstijl, maar met een duidelijk vitaal en speels accent.

Maar de vernieuwing ging veel verder dan dat. Er is veel tijd geïnvesteerd in het definiëren van een tijdschrift dat vriendelijker en toegankelijker moest zijn, en tegelijk inhoudelijk veel sterker. Thimo Wind, muziekjournalist, oud-medewerker van de Telegraaf en auteur van de monografie Jacob van Eyck and the Others – Dutch Solo Repertoire for Recorder in the Golden Age is ingeschakeld als adviseur. Hij heeft het tijdschrift inhoudelijk en stilistisch flink aangescherpt. Hij heeft ook de eerste nummers mee vormgegeven, en gaat in 2018 door als hoofdredacteur. De pool aan auteurs is kritisch bekeken en uitgebreid. Schrijvers worden ook beter betaald: een hogere kwaliteit vraagt om een overeenkomstige waardering. Ten slotte kreeg het Tijdschrift Oude Muziek kreeg ook een nieuwe naam: TOM, de vroegere roepnaam van het tijdschrift.

Het Tijdschrift verschijnt viermaal per jaar, in een oplage van ongeveer 4.500, en wordt verstuurd naar de Vrienden.

PERS EN MEDIA

De televisie-uitzending van Vrije Geluiden met artist in residence Katharina Bäuml en haar Capella de la Torre markeerde de start van de promotiecampagne van het Festival. Ook de Seizoensartiest Pierre Hantaï was in het programma te gast. Het Seizoen kon vooral rekenen op aandacht van regionale pers, het Festival is lang en veelvuldig in de (landelijke) aandacht geweest. Met name het nieuwe barokorgel kon rekenen op belangstelling – in de vakpers en daarbuiten. Het koorfeestijn 150 Psalms zorgde ervoor dat er ook op een relatief laat moment nog voorbeschouwende artikelen verschenen. Het afsluitende persbericht werd opgepakt door de landelijke media, waaronder NOS, NPO Radio 1 en NU.nl.

We zijn blij met de mediapartnerships van AVROTROS en Zin Magazine. Zin Magazine publiceerde regelmatig on- en offline artikelen over Seizoensconcerten, en in juli kwamen diverse Festivalmusici aan het woord over concertrituelen. Wij organiseerden een exclusieve Handleiding Oude Muziek voor Zin-lezers en boden speciale kortingen tijdens het Seizoen. AVROTROS heeft wederom zeven Festivalconcerten uitgezonden en gewebcast, en het Festival was veelvuldig aanwezig in diverse Radio 4-programma's. Helaas kwamen de Festivaljournaals te vervallen, wel is er extra ruimte ingebouwd rondom de live-uitzendingen. Ook het partnership met Trouw kreeg wegens bezuinigingen bij de Persgroep een ander karakter. Daar stond dan weer tegenover dat er diverse acties met de Volkskrant zijn opgezet.

05

ZAKELIJK

Oude muziek anno 2017: lean & mean

→ HET NIEUWE BAROKORGEL
IN TIVOLIVREDENBURG

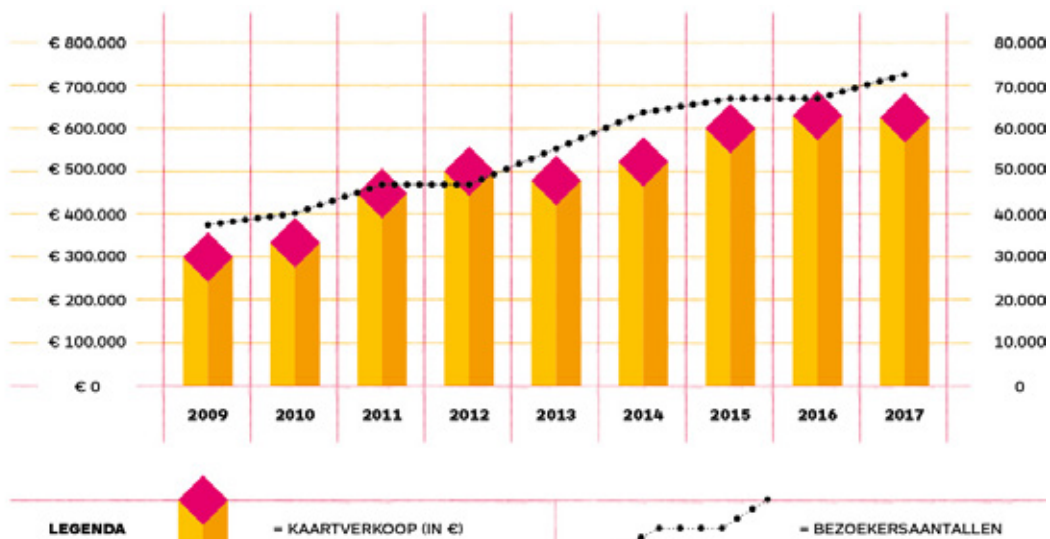
Foto: Foppe Schut

KAARTVERKOOP

Met 41.439 betalende bezoekers hebben we dit aandeel sinds 2009 meer dan weten te verdubbelen; in totaal staan er voor deze editie van het Festival Oude Muziek 71.549 bezoekers op de teller. Deze publieksgroei is gestaag verlopen: in 2009 haalde het Festival Oude Muziek nog 37.392 bezoeken. Dat aantal steeg in 2010: Louis Quatorze naar 41.409 en in 2011: Roma città eterna naar 48.344. In 2012: Van Sweelinck naar Bach steeg het aantal verkochte kaarten verder door, terwijl het totale aantal bezoeken met 47.934 licht afnam. In 2013: #Europa groeiden we door naar 55.904, in 2014: Habsburg naar 64.014. In 2015: England, my England noteerden we een eindstand van 64.848, om in 2016: La Serenissima verder door te groeien naar 65.748 bezoekers.

BEZOEKERSAANTALLEN	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAAL AANTAL BEZOEKEN	37.392	41.409	48.334	47.934	55.904	64.014	64.848	65.769	71.549
BETAALDE KAARTEN HOOFDPROGRAMMA	18.723	20.858	25.517	26.114	24.989	26.955	28.917	32.001	41.439
AANTAL EVENEMENTEN HOOFDPROGRAMMA	63	70	85	92	106	131	110	97	124
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS/EVENEMENT	297	298	300	284	236	206	263	330	334
AANTAL BEZOEKERS GRATIS EVENEMENTEN	18.669	20.551	22.827	21.820	30.915	37.059	35.931	33.768	30.110
WAARVAN FRINGCONCERTEN	7.787	7.914	7.952	7.121	7.952	8.815	11.305	12.876	11.168

De cijfers van 2017 overtreffen onze eigen groeiverwachting. We zien het als de bevestiging dat we steeds bedrevener worden in het benutten van commerciële kansen en de verschillende publieksegmenten steeds beter weten te bereiken en te laten groeien. Centraal staat het rotsvaste geloof in ons product. We vertrouwen, zonder concessie, op de kracht van muziek en proberen die zo slim mogelijk vorm te geven. Dit doen we door bijvoorbeeld dubbele concertlijnen met contrasterende programma's aan te bieden in primetime: dit garandeert voldoende zaalcapaciteit, met voor elk wat wils. Ook minifestivals als 150 Psalms laten toe om met geclusterde inhoud grote publieksaantallen te bedienen.

De bezoercijfers voor het Seizoen Oude Muziek laten een mooie stijging zien ten opzichte van 2016: van 16.197 bezoeken in 2016 naar 18.950 in 2017.

**ARJEN VERHAGE (CAMERATA
TRAJECTINA)**

BENJAMIN ALARD
Foto's: Marieke Wijntjes

SUBSIDIES, FUNDRAISING EN ONDERNEMERSCHAP

2017 is het eerste jaar van de vierjarenperiode 2017–2020, waarbij het Festival Oude Muziek zijn plek binnen de landelijke Basis Infrastructuur (BIS) weer kan innemen. Onder het kabinet-Rutte I was de Organisatie Oude Muziek uit de BIS gezet, en was de subsidie verlaagd van € 834.951 naar € 0. Gelukkig vond het Festival Oude Muziek (niet het Seizoen) daarna een onderkomen bij het Fonds Podiumkunsten, zij het met een subsidieverlies van nog steeds 70% tot gevolg. Dankzij de steun van de Gemeente Utrecht, de Provincie Utrecht, de Vrienden Oude Muziek, de private fondsen – met Fonds21, VSBfonds, Dioraphte, K.F. Hein Fonds en Turing Foundation op kop – en de spectaculair gestegen kaartverkoop is de organisatie deze kunstenperiode goed doorgekomen. Het neemt niet weg dat het Festival en het Seizoen Oude Muziek door de hoge werkdruk en de financiële risico's erg kwetsbaar waren geworden. Er moest een meer duurzame oplossing worden gevonden om uit de overlevingsstand te komen. De nieuwe situatie, waarbij de Organisatie Oude Muziek opnieuw kan functioneren binnen de BIS, biedt daarom een welkome perspectiefwissel.

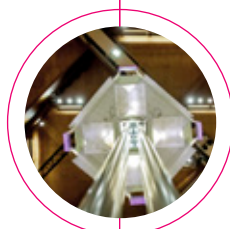
Op het vlak van subsidie gaat onze dank uit naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, naar de Raad voor Cultuur, naar de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht voor hun structurele steun. Ook de Provincie Flevoland verdient een bijzondere vermelding voor hun steun aan het vijfjarige project Nieuw Land / Oude Muziek.

Wat fundraising betreft gaat onze grote dank uit naar de particuliere fondsen die de Organisatie Oude Muziek steunen: het VSBfonds, Fonds 21, het K.F. Hein Fonds en de Turing Foundation voor het Festival Oude Muziek, en de Stichting Dioraphte voor het Seizoen Oude Muziek. Van onze businessclub De Oude Franz Jansen mochten we een bedrag van € 12.963 ontvangen. Ook het Carel Nengerman Fonds, het Elisabeth Strouven Fonds, het Elise Mathilde Fonds, het Fentener van Vlissingenfonds, het Fonds Podiumkunsten, het Mr. August Fentener van Vlissingenfonds, de Stichting Kannunik Salden/Nieuwenhof, het Institut français en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen leverden een geapprecieerde bijdrage.

PIERRE HANTAI
Foto: Marieke Wijntjes

Met 52% eigen inkomsten tegenover 48% (structurele en niet-structurele) subsidie, kan de Organisatie Oude Muziek op het vlak van ondernemerschap ook in 2017 goede resultaten voorleggen. De bovenverwachte succesvolle kaartverkoop heeft er, in combinatie met een groot kostenbewustzijn, zelfs voor gezorgd dat er dit jaar geen bijdrage is gevraagd bij de stichting Vrienden Oude Muziek. Dit is goed nieuws: de stichting Vrienden Oude Muziek kan haar vermogen op deze manier laten groeien en haar functie als continuïteitsfonds versterken. De stichting Vrienden Oude Muziek bekleedt immers een spilfunctie op het vlak van continuïteit van de organisatie. Tegelijk kan deze stichting vanaf dit jaar, en dat voor het eerst, functioneren als buffer voor exceptionele producties in de komende jaren. Een dergelijk perspectief was in de vorige kunstenperiode nog volstrekt ondenkbaar.

**MEDEWERKERS EN
VRIJWILLIGERS VAN HET
FESTIVAL OUDE MUZIEK**

**TIVOLIVREDENBURG,
GROTE ZAAL**

TIVOLIVREDENBURG
Foto's: Foppe Schut

PERSONEEL

De verschuivingen binnen het team waren minimaal. Wel is er voor versterking gezorgd op het administratieve front. De functie van administrateur was eerder omgevormd naar een puur boekhoudkundige invulling, deeltijds bovendien. De ervaringen van 2016 leerden echter dat dit niet genoeg was. Daarom is een deeltijdse supervisor ingehuurd, die ook de jaarrekening verzorgt.

In 2017 waren de volgende vaste medewerkers bij de Stichting Organisatie Oude Muziek in dienst:

- ◆ Directeur-bestuurder (100%): Xavier Vandamme
- ◆ Boekhouder (60%): Lynn Pham
- ◆ Artistiek adviseur (60%): Jed Wentz
- ◆ Planning en redactie (100% tot 1 november, daarna 70%): Susanne Vermeulen
- ◆ Zakelijk adviseur/fundraising (100%): Juliëtte Dufornee
- ◆ Medewerker productie (80%): Nicolien van der Veer
- ◆ Marketing en communicatie (80%): Iris van Korven
- ◆ Medewerker kaartverkoop (70%): Wilmer de Jong
- ◆ Producent (80%): Marijse Poutsma
- ◆ Productie (40%): Go Bruëns
- ◆ Bureau (40%): Judith Heeres

In de aanloop naar het Festival werd de afdeling kaartverkoop versterkt door Daan Haanstra en Maartje Masereeuw, en tijdens het Festival door Mirne van der Cammen, Janna van Hienen, Krista de Jong, Aimo Kwast, Maïke van 't Laar, Dauwe Lentz, Andrea Liebrand, Dionne Nijsten, Tamar Tarenskeen, Loni Verwij, Anna van der Weij, Julia Zoet. Jaap van Hellenberg-Hubar, Anne Nelissen, Kayleigh Hagen en Elsbeth van de Hazel versterkten de productieafdeling voor en tijdens het Festival. De afdeling boekhouding is versterkt met Mark Achterstraat. De afdeling redactie werd versterkt met Laura van den Boogaard, de afdeling planning met Eelke Bakker.

Tijdens het Festival kwamen 107 vrijwilligers in actie, onder leiding van vrijwilligerscoördinator Yvonne Postma. De vrijwilligers Miel Slager, Ellen Vogelenzang, Tom Blaas en Marian Tesser hielpen op kantoor diverse afdelingen met hun werkzaamheden.

De redactie van het Tijdschrift Oude Muziek, het kwartaalblad van de Organisatie Oude Muziek, bestond uit Iris van Korven, Susanne Vermeulen, Jed Wentz en Xavier Vandamme. De eindredactie werd gedaan door Iris van Korven. Per nummer 2 werd het team versterkt door de externe adviseur Thiemo Wind.

06

JAAARREKENING

→ JOYCE SYLVESTER, VOORZITTER
RAAD VAN TOEZICHT, TIJDENS DE
FESTIVALOPENING

Foto: Foppe Schut

BESTUURSVERSLAG

DOELSTELLING VAN DE STICHTING

De Stichting Organisatie Oude Muziek, statutair gevestigd te Utrecht, heeft tot doel het ontwikkelen, presenteren, uitdragen en promoten van oude muziek, in de breedst mogelijke zin. De stichting tracht dit doel te bereiken door het organiseren van een festival, concerten met voornamelijk oude muziek, lezingen, symposia en al het overige wat de doelstelling ten dienste staat.

BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Samenstelling en rooster van aan- en aftreden

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Benoemd</i>	<i>Aftredend</i>
Dr. J.J. Sylvester	voorzitter	2014	2017 (22 dec)
Dhr. J.A. van de Gronden	lid	2014	2017 (22 dec)
	voorzitter	2017 (22 dec)	2020
Dhr. J.H. van der Tol	lid	2014	2018
Dhr. X.M. Vandamme	directeur-bestuurder		

De voorzitter heeft een maximale zittingstermijn van 3 maal 3 jaar, de leden van 2 maal 4 jaar.

De voorzitter dr. J.J. Sylvester heeft aangegeven niet beschikbaar te zijn voor een tweede mandaat. Ze is afgetreden per 22-12-2017. Hierop is lid J.A. van de Gronden aangesteld als nieuwe voorzitter. Er wordt gezocht naar een nieuw lid voor de Raad van Toezicht.

Nevenfuncties

Voorzitter dr. J.J. Sylvester

- ◆ Substituut Nationale Ombudsman
- ◆ Voorzitter Bestuur Giro 555
- ◆ Lid Raad van Toezicht Stedelijk Museum Amsterdam
- ◆ Vicevoorzitter Raad van Toezicht PCOU/St. Willibrord Utrecht
- ◆ Ambassadeur stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname (d'ONS)

Nevenfuncties Lid/Voorzitter de heer J.A. van de Gronden

- ◆ Algemeen Directeur PUM Netherlands senior experts
- ◆ Lid Adviesraad DOB Ecology
- ◆ Lid Redactieraad OneWorld
- ◆ Voorzitter Nederlands Comité IUCN

Nevenfuncties Lid de heer J.H. van der Tol

- ◆ Directeur Tolra b.v.
- ◆ Bestuurslid Stichting Administratiekantoor Beheermaatschappij Willard Laren (Laren)
- ◆ Bestuurslid Stichting Administratiekantoor Eemtrans Beheer (Baarn)
- ◆ Bestuurslid Stichting Administratiekantoor Willard Design Groep (Naarden)
- ◆ Penningmeester Stichting Vrienden Oude Muziek

Nevenfuncties Directeur-bestuurder X.M. Vandamme

- ◆ Voorzitter REMA (Réseau Européen de Musique Ancienne)
- ◆ Ad hoc voorzitter adviescommissies Fonds Podiumkunsten
- ◆ Penningmeester De Oude Franz Jansen
- ◆ Bestuurslid Utrechtse Klokkenspel Vereniging
- ◆ Lid Adviesraad NTR – Cultuur
- ◆ Lid Comité Scientifique MecenARP Paris

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen vergoeding. Het salaris van de directeur-bestuurder voldoet aan de wetgeving inzake WNT en ligt substantieel onder de WNT-norm 2018.

Bestuurlijk functioneren

In 2017 kwam de Raad van Toezicht van de Organisatie Oude Muziek driemaal bijeen (21 maart, 7 juni, 10 november). De jaarlijkse inspiratie-dag met de Raad van Toezicht en het voltallige team vond plaats op 9 januari 2017.

Tijdens de eerste vergadering stonden de jaarstukken 2016 centraal, in aanwezigheid van de accountant Peter Paul Bonants (Dubois & Co.). Ook is het nieuwe salarishuis van de organisatie in zijn definitieve vorm gepresenteerd. In de tweede vergadering werd vooruitgekeken naar het Festival Oude Muziek, met inbegrip van de gerealiseerde fundraising en de verwachte kaartverkoop. Ook is de scan besproken van de verloning van de directeur-bestuurder. In de laatste vergadering van het jaar is het Festival Oude Muziek 2017 artistiek en zakelijk geëvalueerd.

De principes van de Governance Code Cultuur liggen aan de grondslag van het dagelijkse functioneren van de Raad van Toezicht. De jaarlijkse evaluatie van de Raad van Toezicht is gehouden op 10 november 2017. De principes van de Code zijn over de hele lijn gevolgd. Wat de Code Culturele Diversiteit betreft, wordt binnen de organisatie structureel aandacht besteed aan de 4 P's (Programma, Publiek, Personeel, Partners), en dat gaat ook op bij de samenstelling van de Raad van Toezicht. In het werkjaar 2018 willen we een strategische visie formuleren op deze uitdagingen.

WERKJAAR 2017: EEN TERUGBLIK

Algemeen

De Raad van Toezicht kijkt met grote tevredenheid terug op het voorbije jaar. Het voorbije Festival Oude Muziek bruiste van energie. Het bezoekersrecord is met 71.549 opnieuw gebroken en sedert 2009 is het aantal betalende bezoekers nu officieel verdubbeld.

Bovendien kreeg het Festival een prestigieuze prijs: de EFFE Award 2017-2018 als 'Europe's most exciting festival'. De EFFE Award wordt om de twee jaar uitgereikt door de European Festival Association i.s.m. de Europese Commissie aan enkele van de meest opvallende Europese festivals in alle discipline, van erfgoed, over opera, literatuur, fotografie en urban tot theater en beeldende kunst. In 2017 is directeur Xavier Vandamme herverkozen als voorzitter van het Europese oudemuzieknetwerk REMA, dat kantoor houdt in Versailles en wordt gesteund door de Europese Commissie en het Franse Ministerie voor Cultuur. Als we hier de steeds prominentere R&D-insteek van het Festival Oude Muziek aan toevoegen, dan wordt de internationale leiderspositie van het Festival Oude Muziek zichtbaar: we vervullen steeds zichtbaarder onze rol als inspirator van de wereldwijde oudemuzieksector.

2017 is het eerste jaar van de vierjarenperiode 2017-2020, waarbij het Festival Oude Muziek zijn plek binnen de landelijke Basis Infrastructuur weer kan innemen. Onder Rutte I was de Organisatie Oude Muziek uit de BIS gezet, en was de subsidie verlaagd van € 834.951 naar € 0. Gelukkig vond het Festival Oude Muziek (niet het Seizoen) daarna een onderkomen bij het Fonds Podiumkunsten, zij het met een subsidieverlies van nog steeds 70% tot gevolg. Dankzij de steun van de Gemeente Utrecht, de Provincie Utrecht, de Vrienden Oude Muziek, de private fondsen – met Fonds21, VSBfonds, Dioraphte, K.F. Hein Fonds en Turing Foundation op kop – en de spectaculaire gestegen kaartverkoop is de organisatie deze kunstperiode goed doorgekomen. Het neemt niet weg dat het Festival en het Seizoen Oude Muziek door de hoge werkdruk en de financiële risico's erg kwetsbaar waren geworden. Er moest een meer duurzame oplossing worden gevonden om uit de overlevingsstand te komen. De nieuwe situatie, waarbij de Organisatie Oude Muziek opnieuw kan functioneren binnen de BIS, biedt daarom een welkome perspectiefwissel.

Activiteiten

Met 346 activiteiten (beleidsplan: 255) heeft de stichting het voorgenomen aantal activiteiten ruimschoots gerealiseerd. In het kader van het Festival Oude Muziek werden 231 activiteiten (beleidsplan: 150) opgezet. Voor het Seizoen Oude Muziek waren dat er 115 (beleidsplan 105).

Zing, vecht, huil, bid – Muziek van de reformaties: de aanleiding voor het festivalthema was de 500ste verjaardag van Luthers stellingen tegen de aflaatpraktijken, ook wel beschouwd als het symbolische startschot van de reformatie. Een complex thema als dit nodigt uit om een veelzijdig programma samen te stellen dat

veel verder reikt dan het muzikale alleen. Het programma stond bovendien bol van de unieke projecten, zoals de inauguratie van het nieuwe barokorgel van TivoliVredenburg, dat tijdens een minifestival elke dag heeft geklonken. Het monsterproject 150 Psalms gaf een eigen kleur aan het laatste festivalweekend, en de muziektheatervoorstelling Musica Fugit, waarbij het publiek zelf vluchteling werd en door de stad werd gejaagd, liet bij velen een onuitwisbare indruk na.

Met het Pieces of Tomorrow-concert heeft het Festival voor de eerste keer een apart concert in de grote zaal aangeboden dat specifiek voor jongeren was bedoeld, en heel expliciet niet voor het reguliere oudemuziekpubliek. De formule was succesvol: we hebben nooit eerder in één keer zoveel jongeren bereikt. Met een reeks van 68 fringeconcerten (inclusief coaching) door jonge professionele musici van over de hele wereld, de internationale klavecimbel-academie Piccola Accademia di Montisi, de reeks ochtendlijke Zomerschoollezingen, de nieuwe dagelijkse R&D-presentaties What's new, het internationale academische symposium Why look back? The seductive power of the musical past en de diverse workshops en presentaties, vervullen educatie en talentontwikkeling een structurele rol binnen de activiteiten van het Festival Oude Muziek.

Ook het Seizoen Oude Muziek doet het goed met, in vergelijking met vorig jaar, een hoger aantal evenementen. Met 18.950 komt het aantal bezoekers hoger uit dan de begrote 16.660. De bijzondere samenwerking met de Provincie Flevoland is doorgezet, niet alleen met de concerten in samenwerking met de vier lokale schouwburgen, maar ook met bijzondere formules zoals het kerstconcert en concerten in open lucht tijdens het Almere Haven Festival. In Utrecht en Amsterdam vond de voorbije jaren de BachDag plaats. We laten dit jaarlijkse minifestival in de huidige kunstenperiode doorgroeien tot een thematisch wisselende componistendag, waarin we achtereenvolgens Vivaldi (2017), Purcell (2018), Händel (2018) en Monteverdi (2020) aan bod laten komen. De VivaldiDag van dit jaar was meteen een schot in de roos. Met deze formule realiseren we onze doelstelling om een niet-gespecialiseerd publiek aan te trekken en ook amateurs tijdens een scratch een leerzaam moment aan te bieden. Bij dit alles dient te worden aangestipt dat het Seizoen Oude Muziek niet opnieuw is opgenomen binnen de BIS: de steun vanuit OCW geldt enkel voor het Festival Oude Muziek. Dit maakt het Seizoen tot een kwetsbare schakel binnen onze activiteiten.

Wat marketing en communicatie stond het afgelopen jaar in het teken van rebranding en upgrades. Al bij het verschijnen van de nieuwe seizoensbrochure in maart werd de nieuwe huisstijl gelanceerd, van de hand van de Italiaanse ontwerpster Doretta Rinaldi. Ook stapten we over naar een nieuw ticketsysteem Ticketmatic, en lanceerden we onze nieuwe website – met geüpgraded CMS. In mei volgden de nieuwe festivalbrochure en de nieuwe opzet van het Tijdschrift Oude Muziek. Met de publicatie van de festivalwijzer en het festivalboek in augustus sloten we de restyling-cyclus af. We zijn erg tevreden met de resultaten.

De verschuivingen binnen het team achter deze activiteiten waren minimaal. Wel is er voor versterking gezorgd op het administratieve front. De functie van administrateur was eerder omgevormd naar een puur boekhoudkundige invulling, deeltijds bovendien. De ervaring van 2016 leerde echter dat dit niet genoeg was. Daarom is een deeltijdse supervisor ingehuurd, die ook de jaarrekening verzorgt.

Financiën en continuïteit

Financieel bekeken was 2017 een goed jaar. De kaartverkoop van het Festival Oude Muziek kwam uit op € 656.285. De kaartverkoop van het Seizoen Oude Muziek lag onder de target, maar daar staan wel hogere uitkoopinkomsten tegenover.

We danken onze structurele subsidiënten: het ministerie van OCW, de Gemeente Utrecht, de Provincie Utrecht en de Provincie Flevoland, en alle andere overheden die hebben bijgedragen aan onze activiteiten.

Wat fundraising betreft gaat onze grote dank uit naar de particuliere fondsen die de OOM steunen: het VSBfonds, Fonds 21, het K.F. Hein Fonds en de Turing Foundation voor het Festival Oude Muziek, en de Stichting Dioraphte voor het Seizoen Oude Muziek. Van onze businessclub De Oude Franz Jansen mochten we een bedrag van € 12.963 ontvangen.

Met 52% eigen inkomsten tegenover 48% (structurele en niet-structurele) subsidie, kan de Organisatie Oude Muziek op het vlak van ondernemerschap goede resultaten voorleggen. De boven verwachting succesvolle kaartverkoop heeft er, in combinatie met een groot kostenbewustzijn, zelfs voor gezorgd dat er

dit jaar geen bijdrage is gevraagd bij de stichting Vrienden Oude Muziek. Dit is goed nieuws: de stichting Vrienden Oude Muziek kan haar vermogen op deze manier laten groeien en haar functie als continuïteitsfonds versterken. De stichting Vrienden Oude Muziek bekleedt immers een spilfunctie op het vlak van continuïteit van de organisatie. Tegelijk kan deze stichting vanaf dit jaar, en dat voor het eerst, functioneren als buffer voor exceptionele producties in de komende jaren. Een dergelijk perspectief was in de vorige kunstenperiode nog volstrekt ondenkbaar.

Al met al sluiten we 2017 af met een positief exploitatieresultaat van € 61.505 dat, na toevoeging aan de OCW-bestemmingsreserve van € 15.162, wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van de stichting. Op het gebied van solvabiliteit en liquiditeit is niets opvallends te melden. De financiële positie van de organisatie is hiermee toegelicht en kan als gezond worden aangemerkt.

Utrecht, 21 maart 2018
Stichting Organisatie Oude Muziek

X.M. Vandamme, directeur-bestuurder

J.A. van de Gronden, voorzitter RvT

J.H. van der Tol, lid RvT

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

	2017	2016
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	60.679	54.467
Vlottende activa		
Vorraden	2.000	2.000
Vorderingen	284.750	428.297
Liquide middelen	30.593	104.848
TOTALE ACTIVA	378.022	589.612
PASSIVA		
Algemene reserve	79.238	32.895
Bestemmingsfonds OCW	15.162	0
Totaal eigen vermogen	94.400	32.895
Kortlopende schulden	283.622	556.717
TOTALE PASSIVA	378.022	589.612

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING *

	Werkelijk 2017	Werkelijk 2016
	€	€
BATEN		
Eigen inkomsten		
♦ Totaal publieksinkomsten	1.075.247	1.070.151
♦ Totaal overige directe inkomsten	27.573	32.555
♦ Indirecte inkomsten	35.745	70.524
♦ Totale bijdragen uit private middelen	333.463	523.300
Totaal eigen inkomsten	1.472.028	1.696.530
Susidies		
♦ Totaal structureel OCW / Fonds Podiumkunsten	671.941	260.700
♦ Totaal structureel Provincie	199.000	227.968
♦ Totaal structureel Gemeente	395.901	411.300
♦ Totale structurele publieke subsidie overig	29.007	30.500
♦ Incidentele publieke subsidies	7.500	9.538
Totaal subsidies	1.303.349	940.006
TOTALE BATEN	2.775.377	2.636.536
LASTEN		
♦ Beheerslasten materieel	165.453	155.851
♦ Beheerslasten personeel	531.270	525.168
Beheerslasten totaal	696.723	681.019
♦ Activiteitenlasten materieel	674.789	617.249
♦ Activiteitenlasten personeel	1.342.360	1.332.544
Activiteitenlasten totaal	2.017.149	1.949.793
TOTALE LASTEN	2.713.872	2.630.812
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	61.505	5.724
Saldo rentebaten/lasten	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	61.505	5.724

* Anders dan in de jaarrekeningen van de voorbije jaren worden de inkomsten uit kaartverkoop vanaf 2017 gepresenteerd exclusief BTW. De BTW-component werd voorheen apart onder de lasten gepresenteerd. De hier opgenomen cijfers van 2016 zijn aan de nieuwe presentatie aangepast.

→ **PIECES OF TOMORROW**
Foto: Marieke Wijntjes

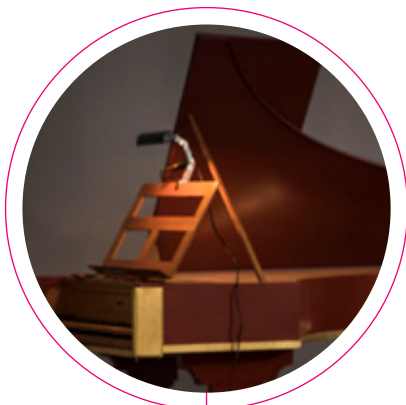
07

MET GROTE DANK AAN

Al onze subsidiënten, begunstigers
en partners

Foto's: Marieke Wijntjes, Anna van Kooij, Foppe Schut

PICCOLA ACCADEMIA DI MONTISI

BJÖRN SCHMELZER
Foto's: Marieke Wijntjes

ONZE SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Gemeente Utrecht
Provincie Utrecht
Provincie Flevoland

ONZE HOOFDBEGUNSTIGERS

Fonds 21
VSBfonds

ONZE PROJECTBEGUNSTIGERS

Turing Foundation
Stichting Dioraphte
K.F. Hein Fonds

Carel Nengerman Fonds
Elisabeth Strouven Fonds
Elise Mathilde Fonds
Fentener van Vlissingenfonds
Fonds Podiumkunsten
Mr. August Fentener van Vlissingenfonds
Stichting Kannunik Salden/Nieuwenhof
Institut français
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

ONZE PARTNERS

TivoliVredenburg

Conservatorium van Amsterdam
Goede Rede
Handelsbeurs Concertzaal
Hollandse Hoogte
Istituto Ghislieri
Kasteel Ammersoyen
Kunstlinie Almere Flevoland
Laurenkerk Rotterdam
MAfestival
Museum Catharijneconvent
Musica Antiqua Nova
Muziekgebouw aan 't IJ
Muziekgebouw Eindhoven
Muziekpodium Zeeland

JORDI SAVALL

Foto: Marieke Wijntjes

OLGA PASHCHENKO

Foto: Foppe Schut

CAPELLA DE LA TORRE

Foto: Anna van Kooij

De Nederlandse Bachvereniging
 Nederlands Kamerkoor
 Orgel Comité Muziekcentrum Utrecht
 Piccola Accademia di Montisi
 Stadsschouwburg De Harmonie
 Stadsschouwburg Utrecht
 Stichting Appassionata
 Stichting Dioraphte
 Stichting Huis Bergh
 Stichting Kasteel Amerongen
 Stichting Kasteel Heeswijk
 Stichting Musora Deventer
 Stichting voor Muziekhistorische Uitvoeringspraktijk
 Stichting Oude Hollandse Kerken
 Stichting Oude Muziek Amsterdam
 Stichting Oude Muziek Limburg
 Stichting Rijksmuseum Muiderslot
 Stichting voor Authentieke Muziek (Schuilkerkconcerten)
 Theater 't Voorhuys Emmeloord
 Theater aan 't Vrijthof
 Theater Figi
 Total Identity
 Uitfeest
 Universiteit Utrecht
 Utrecht Marketing
 Utrechts Klokkenluiders Gilde
 Vrienden Dorpskerk Bloemendaal
 Waalse kerk Amsterdam
 Zuiderstrandtheater
 Zwolse Theaters

ONZE MEDIAPARTNERS

AvroTros
 Radio 4

Concertzender
 Never Made Film Productions
 Omroep MAX
 Ozango
 RTV Utrecht
 Stingray Brava

ONZE VRIENDEN

Alle donateurs van de
 Stichting Vrienden Oude Muziek

→ WE'N BAND IN ACTIE
Foto: Marieke Wijntjes

